Sitka[1]

— “Sitka” —

de William Sanders

Traducerea: Gabriel Stoian

[1] Originally published in „*Asimov's Science Fiction*”, April/May 2004, ed. Gardner Dozois, publ. Dell Magazines. În româneşte povestirea a fost publicată în *Antologiile GARDNER DOZOIS - The Year’s Best Science Fiction Vol. 4,* Nemira Aug. 2008.

WILLIAM SANDERS locuieşte în Tahlequah, Oklahoma. Fost dansator de powwow şi uneori cântăreţ cherokee de gospel, a apărut pe scena SF la începutul deceniului opt al secolului XX, cu câteva romane umoristice situate într-o istorie alternativă, *Journey to Fusang* (finalist la premiul John W. Campbell) şi *The Wild Blue and the Gray*. Apoi, Sanders a trecut la literatura poliţistă, realizând o serie de lucrări apreciate de presa de specialitate, şi publicate sub pseudonim. Spune că vechiul său prieten Roger Zelazny l-a convins să revină la genul SF, de astă dată prin intermediul povestirilor. Acestea au apărut în *Asimov's Science Fiction*, *The Magazine of Fantasy* & *Science Fiction* şi numeroase antologii, situându-l printre cei mai buni autori de proză scurtă ai ultimului deceniu şi aducându-i două premii Sidewise pentru Cea mai bună povestire de Istorie Alternativă. A revenit apoi la roman, cu titluri ca *The Ballad of Billy Badass and the Rose of Turkestan* şi *The Bernadette Operations*, un nou roman SF, denumit J., şi un roman poliţist, *Smoke*. Unele dintre cele mai apreciate povestiri ale sale au fost adunate în antologia *Are We Having Fun Yet? American Indian Fantasy Stories*. Ultima sa la carte este un studiu istoric, *Conquest. Hernando de Soto and the Indians: 1539-1543*. A fost prezent în Antologiile Dozois 12, 13, 15 şi 19.

În povestirea foarte isteaţă care urmează, ne însoţeşte prin Sitka, un oraş care se dovedeşte foarte glacial, până şi în miezul verii.

Spre sfârşitul după-amiezii, cu puţin înainte de apusul soarelui, ceaţa a înaintat dinspre ocean şi s-a aşezat deasupra insulelor şi peninsulelor din acea zonă a coastei. Judecând după standardele Americii ruseşti, nu era o ceaţă prea densă pentru sfârşitul verii, ci suficientă pentru a ascunde suprafaţa mării şi a îndulci conturul uscatului.

Pe cheiul oraşului Noul Arhanghelsk, pe partea vestică a marii insule căreia ruşii îi spun Baranov, iar localnicii, Sitka, doi bărbaţi se uitau spre port.

– Perfect, a spus unul. Bine ar fi dacă ar rămâne la fel. Celălalt s-a uitat la el.

– Perfect, Jack? Cum asta? Primul bărbat a făcut un gest larg.

– Drace, ia te uită. Vezi cât de jos a coborât ceaţa deasupra apei?

Urmărind gestul celui dintâi, celălalt s-a răsucit către port. Văzând cum ceaţa se strecura pe după siluetele navelor ancorate, lăsând expuse porţiunile de suprastructură, a rămas tăcut un moment. Cel mai apropiat, un vas cu aburi, era aproape invizibil până la linia de plutire, însă catargele şi coşurile de fum se profilau clar, întunecate, pe fundalul alcătuit de dealurile aflate dincolo de port, iar drapelul Statelor Confederate ale Americii putea fi recunoscut imediat la pupa.

– Perfect, a repetat bărbatul pe nume Jack. Suficient ca să ascundă o barcă de mici dimensiuni, dar insuficient pentru a ascunde un vas. Prea puţine posibilităţi de a greşi.

Era un tânăr bine clădit, cu păr blond, ondulat, şi faţa atrăgătoare, bine bronzată. Dinţii lui albi au sticlit în lumina care se stingea.

– La urmelor, nu vrem să ajungem lângă altcineva, nu-i aşa, Vladimir?

Bărbatul căruia i se adresase cu Vladimir, dar se numea de fapt Ulianov, şi care îşi spunea uneori Lenin, a închis ochii şi s-a cutremurat uşor.

– Nu, ar fi foarte rău.

Vorbea excelent engleză, dar avea un accent uşor de recunoscut.

– Nici măcar să nu glumeşti.

– Nu te îngrijora, i-a spus tânărul. Ţi-o găsim noi.

– Nu pentru mine. Ştii prea bine.

– Mda, am înţeles. E pentru cauza comună.

Jack l-a plesnit uşor peste antebraţ, făcându-l să se strâmbe.

– Hei, şi eu sunt un socialist la fel de bun. Doar ştii.

– Mi-ai dat asigurări, a spus Lenin, pe un ton sec. În caz contrar, aş crede că...

S-a întrerupt brusc, în clipa în care doi călugări ortodocşi, cu bărbi lungi, au trecut prin dreptul lor.

– Ce...? a întrebat Jack, apoi a continuat: Ei, ce naiba, Vladimir, tu nu te calmezi niciodată? Pariez că ăştia nici măcar nu vorbesc engleză.

Lenin s-a uitat după cele două siluete înveşmântate în straie negre şi a clătinat din cap.

– Mai sunt doi ani până intrăm în secolul al douăzecilea, a murmurat, iar cea mai mare ţară din lume este încă dominată de superstiţii de pe vremea Evului Mediu...

S-a întors către bărbatul cel tânăr.

– Nu ar trebui să rămânem aici. Dăm de bănuit. Şi, crede-mă, a accentuat, în clipa când Jack a dat să spună ceva, pentru oamenii cu care tratăm, *totul* este suspect. Nu mă înşel deloc în această privinţă.

A făcut un semn în direcţia celei mai apropiate crâşme.

– Vino! Să bem un păhărel, tovarăşe London.

Cei doi bărbaţi au pornit pe trotuarul pardosit cu scânduri, iar pe neaşteptate, din întuneric au apărut trei femei

brunete, zâmbitoare şi râzând. Una l-a prins pe Jack de braţ şi i-a spus ceva într-o limbă care nu era nici engleză, nici rusă.

– Pentru numele lui Dumnezeu, a exclamat Jack şi a dat să-şi elibereze mâna. Asta ne mai lipsea, să dăm de nişte târfe siwash.

– Stai puţin, i-a spus Lenin şi a ridicat o mână în aer. Lasă-le să se aţină pe lângă noi. Dacă le avem în preajmă, nimeni nu se va mai întreba ce căutăm aici.

– Mmm... fie cum zici. Bună idee!

Jack le-a cântărit din ochi pe cele trei femei. Deşi îmbrăcate destul de sărăcăcios, nu arătau chiar rău. Cea care îl ţinea de braţ avea panglici roşii în părul negru şi lung. A pufnit în ras.

– Mare păcat că deseară o să am altceva de făcut. Dar dacă ar face o baie, ne-am putea distra puţin cu ele.

Lenin a strâmbat din nas.

– Nu cred că vorbeşti serios.

– La naiba, sigur că nu. Chiar dacă nu prea mi-a surâs norocul în ultima vreme, sunt alb şi...

Lenin s-a crispat.

– Jack, va trebui să stăm odată de vorbă despre...

Uşa crâşmei s-a deschis brusc şi dinăuntru au ieşit bălăbinindu-se doi cazaci, ţinându-se de peretele de lemn nevopsit ca să nu cadă. După ce au trecut de ei, Lenin l-a condus pe Jack pe uşa îngustă până în încăperea slab iluminată, cu tavanul jos, cu multe mese de lemn negeluit şi scaune unde stăteau bărbaţi şi câteva femei bând, discutând şi jucând cărţi. Un bătrân se aşezase pe un taburet înalt din apropierea uşii şi cânta la acordeon o melodie tristă şi melancolică. Aerul era încărcat de fumul tutunului ieftin, numit *mahorcă*.

– Uite, acolo, a propus Lenin. În spate, lângă perete, de unde putem vedea şi uşa.

S-a apropiat de bar, făcându-şi loc pe lângă un grup de marinari purtând uniforma albă de vară a marinei imperiale germane şi a revenit câteva momente mai târziu aducând o sticlă şi două pahare.

– Aşteaptă puţin! a spus şi a aşezat paharele pe masă, în vreme ce Jack a adus târâş o băncuţă şi s-a aşezat. Mi-a venit o idee.

Apropiindu-se de masa alăturată, Lenin le-a făcut semn celor trei femei. Ele l-au privit fără să priceapă.

– Veniţi! le-a chemat în rusă, apoi în engleză şi, în cele din urmă, ele au chicotit la unison şi au venit să stea la masa lor. Poftim!

A aşezat sticla în mijlocul mesei, făcând cu mâna liberă semne exagerate ce le sugerau femeilor să se aşeze.

– *Siditi*. Staţi aici, a repetat, vorbind foarte rar, apoi a atins sticla. Puteţi bea. *Panimaite*[1] ?

După ce femeile s-au aşezat, chicotind din nou în cor, Lenin a revenit şi s-a pus faţă în faţă cu Jack.

– E singura masă de unde ne poate auzi cineva vorbind. Mai bine să fie ocupată de nişte tâmpite inofensive.

Jack a pufnit.

– Vladimir, pentru numele lui Dumnezeu.

– Râzi, dacă-ţi dă mâna. Eu nu vreau să risc. Am fost deja arestat...

– Şi eu.

– Iartă-mă, a spus Lenin, fără nici o inflexiune în glas. Ai fost arestat de poliţişti americani proşti, care-ţi trag o bătaie şi te aruncă într-o celulă, după care te silesc să părăseşti oraşul şi uită de tine. Ai fost reţinut puţină vreme, la un post de gardă, pentru că făceai prospecţiuni fără aprobare. Nici nu ai idee ce înseamnă să te interogheze cei de la Ceka. Ori, a adăugat, ce înseamnă să trăieşti sub supravegherea unei poliţii secrete vigilente şi bine organizate şi a informatorilor acesteia.

[1] Limba rusă în original: Aţi înţeles?

A ridicat paharul.

– Cum se spune la voi, în America? „Şi pereţii au urechi”, nu? În Imperiul Rus pereţii au şi ochi, nu doar urechi, ba chiar şi picioare, ca să dea fuga şi să le povestească băieţilor cu cizme înalte ce ai spus şi ce-ai făcut. După ce eşti călcat în picioare de cizmele alea, nu-ţi mai vine să râzi de măsurile de prevedere pe care şi le iau unii.

La masa alăturată, femeia cu panglici roşii în păr a zis:

– Mă uit la el şi tot nu-mi vine a crede.

A rostit aceste vorbe într-o limbă ce nu se vorbea nicăieri în lumea aceea.

Femeia aflată lângă ea şi-a împins peste cap părul împletit în cozi groase, care îi atârnau până peste pieptul plin. A adăugat în aceeaşi limbă:

– Mda, vrei, nu vrei, *a fost* una dintre marile personalităţi ale istoriei.

– Nu mă refeream la Lenin, a spus pe un ton iritat cea cu panglici roşii în păr. Vorbeam de Jack London. Arată extraordinar. Fotografiile îi fac un deserviciu.

De cealaltă parte a mesei, cea de-a treia femeie îşi făcea de lucru cu una dintre podoabele de sidef care îi atârnau de ureche. S-a uitat către masa bărbaţilor, apoi a surâs şi a dat din cap fără să spună nimic.

– Daţi-mi sticla aceea, a spus cea cu panglici roşii în păr. Cred că m-am îndrăgostit.

– Sigur, a continuat Lenin, pesemne că lucrurile mi-au mers bine. N-a fost deloc plăcut în Siberia, dar am găsit răgazul necesar să gândesc, să-mi organizez ideile. După aceea, autorităţile au hotărât să trimită câţiva dintre exilaţii din Siberia şi mai departe, spre acest post de gardă american al imperiului, iar cu vremea, asta a oferit nişte... posibilităţi.

Jack a scos un mormăit ce nu însemna nimic, şi a întins mâna după pahar, privind în acelaşi timp către cealaltă latură a încăperii. Marinarii nemţi se strânseseră în jurul acordeonistului, care se străduia să îi acompanieze la cântecul *Du*, *Du Liegst Mir Am Herzen*[1]. Câţiva ruşi le aruncau deja priviri înveninate, dar ei nu păreau să bage de seamă.

– Adevărat, a mormăit Jack. Cântaţi, simţiţi-vă bine. Îmbătaţi-vă, găsiţi-vă nişte femei, şi pierdeţi şi ultima leţcaie la un joc de cărţi măsluit. Numai să nu vă întoarceţi la bordul vasului la noapte.

– Arată mult mai tânăr decât Lenin, a spus femeia cu panglici roşii în păr.

– Diferenţa de vârstă între ei e de numai şase ani, a adăugat femeia cu cozi. Dar ai dreptate. Ori Lenin pare mai în vârstă...

– Sst, a cerut cealaltă femeie, ridicând un deget la buze şi jucându-se în continuare cu cercelul de scoică. Linişte. Aproape c-am ajuns... Gata.

Şi-a lăsat amândouă mâinile să-i cadă în poală şi s-a rezemat de spătar.

– Gata, am prins şi înregistrez.

– Foarte bine, a spus femeia cu panglici.

A dus mâna la păr şi l-a dat peste cap cu o mişcare nepăsătoare, abia atingând însă o porţiune din propria ureche. O clipă mai apoi, femeia de lângă ea a făcut un gest similar.

– Aha, a încuviinţat cea cu panglici. Da. Limpede şi clar, Ţinând seama de tot zgomotul de fond, sunt impresionată.

– Pentru că tot ai adus vorba de zgomot de fond, cred că trebuie să contribuim şi noi cu ceva, a propus cea cu codiţe. Suntem prea tăcute. Trebuie să ne purtăm ca nişte femei

[1] *Te port în inimă*, cântec popular german.

uşoare, care beau vodca ce li se oferă pe gratis. E vremea să mai şi râdem.

Lenin a aruncat o privire spre masa alăturată, unde cele trei femei izbucniseră într-un acces de chicoteli zgomotoase.

– Se pare că au dat iama în sticla de vodcă. Dacă vrei să mai bei, du-te să-ţi iei, înainte ca femeile să o termine.

– N-au decât, a spus Jack.

S-a uitat la propriul pahar şi s-a strâmbat.

– Vodca asta blestemată miroase ca unsoarea cu care buşumezi calul. Cum dracu' de puteţi suporta aşa ceva?

– Te-nveţi cu toate.

– Da, fie la voi acolo. Aş da orice pentru o gură de whisky cinstit şi vechi.

– Se găseşte şi aşa ceva. Dar nu într-o crâşmă. E foarte scump, ca orice lucru ce nu se face în Rusia, din cauza taxelor exorbitante de import. Un alt cadou de la iubiţii noştri birocraţi.

– Mie-mi povesteşti? Am venit aici cu gând să găsesc nişte aur, să pun şi eu ceva deoparte, nu să umblu mereu cu buzunarele goale. Am descoperit că străinii trebuie să posede un permis special ca să facă prospecţiuni, şi chiar pentru a călători spre interiorul ţării. Nici vorbă să obţii unul dacă nu-i mituieşti pe ticăloşii care stau la birourile lor elegante. Atunci am renunţat naibii să mai obţin permisul.

– Şi ai fost prins.

– Exact. Cât pe ce să mă trezesc azvârlit în temniţă, dar strânsesem deja bani de ajuns cât să-l pot unge pe un ofiţer cazac. Şi acum, uite-mă, iarăşi am rămas lefter, şi departe de casă. Vladimir, te asigur că dacă vrei pe cineva care să-i arunce în aer pe ticăloşii ăştia lacomi care se află la putere aici, sunt omul tău şi n-o să-ţi cer nici un bănuţ.

Şi-a trecut palma peste faţă şi a oftat.

– În schimb, o să arunc în aer crucişătorul ăla nemţesc, ucigând nişte oameni care nu mi-au făcut nici un rău, şi numai de dragul marii revoluţii muncitoreşti. Ce părere ai?

Cele trei femei au schimbat priviri cu subînţeles.

– Nu! a spus cea cu panglici în păr, apoi a închis ochii strâns. *Nu*!

– Aşadar, e adevărat, a intervenit femeia cu cercei din sidef, clătinând din cap. Incredibil!

– Fii mai atentă! a prevenit-o cea cu cozi, arborând un zâmbet lăbărţat şi strâmb. Lenin a început să se agite, priviţi, se uită din nou în jur. Prefaceţi-vă că sunteţi bete, ce naiba!

– Asta e uşor, a aprobat-o femeia cu panglici roşii, ducând mâna după sticla de votcă. După ce-am auzit, chiar că simt nevoia unui păhărel.

– De fapt, o faci contra unui bilet de întoarcere în ţara ta natală. Nu-ţi pun la îndoială convingerile socialiste, dar acum ai fi în stare să-ţi ucizi şi mama numai să...

Jack a întins mâna peste masă şi l-a prins pe Lenin de antebraţ.

– Să nu mai aminteşti de mama, l-a repezit cu glas gros. Ai priceput?

Lenin a rămas neclintit. Pălise, şi în colţurile gurii a apărut un rictus provocat de durere.

– Da, a confirmat, pe un ton atent controlat. Da, îmi cer iertare.

– Bine, atunci.

Jack i-a dat drumul la braţ şi a golit păhărelul de votcă.

– Dar să ai grijă.

Lenin şi-a masat antebraţul.

– Ia-o mai uşurel cu vodca. La noapte, o să ai nevoie de minte limpede şi de mâini sigure.

Jack a hohotit aspru.

– Nu te mai osteni. Nu sunt chiar atât de prost să beau mai mult decât mi-e măsura, când ştiu că va trebui să folosesc dinamită pe întuneric. Dacă aş face şi cea mai mică greşeală la dinamitarea matahalei, o să mă fac bucăţele, de nu mă mai adună nimeni. Mai ales dacă mă amestec şi cu vreo doi vâslaşi aleuţi[1].

A mai luat o sorbitură din pahar, de data aceasta mai precaut.

– Deşi treaba nu-i chiar atât de grea, a adăugat. Nu-i mare scofală, serios. Ajung alături de bordul vasului *Brandenburg*, puţin în faţa turelei pupa, ca să fim în dreptul magaziei unde se ţine praful de puşcă. Armez mina, pornesc mecanismul cu ceas - o treabă curată, amicul tău Iosif ştie ce face - şi apăs toată tărăşenia de corpul navei până intră magneţii în funcţiune, având în acelaşi timp grijă să nu zăngănească. Iau apoi băţul despicat şi împing mâna sub linia de plutire, sub blindaj, după care le spun băieţilor să o ştergem. Ce dracu', oricine ar fi în stare.

Apoi a surâs şui.

– Că s-aţi spun pe-a dreaptă, ai nevoie de mine doar să nu cumva să aruncaţi în aer alt vas. Aleuţii aceia or fi cei mai buni vâslaşi din lume, dar n-ar fi în stare să deosebească nava *Brandenburg* de *City of New Orleans*.

Femeia cu cozi:

– Niciodată n-am crezut, înţelegeţi? Ba chiar m-am certat foarte aprins în legătură cu subiectul. „Ridicol” era unul dintre cuvintele blânde pe care le foloseam când mă refeream la acea întâmplare.

[1] Aleuţi - locuitori ai insulelor Aleutine. În secolul al XIX-lea, ei au fost deportaţi din Aleutine în Kamciatka şi alte insule de către Russian-American Company, o companie colonială semioficială, pentru comerţul cu blănuri şi alte bunuri, care avea monopol în America rusească şi al cărei sediu era la Novo-Arhanghelsk, astăzi Sitka.

Cea cu cercei de sidef:

– Ei, nu erai singura. Toate autorităţile sunt de acord că amestecul lui Jack London în afacerea *Brandenburg* este doar o legendă romantică, lansată de o mână de demenţi cu idei revizioniste. Nu cunosc nici un savant întreg la minte care să ia în serios aşa o poveste. Vai, să vezi ce scandal o să iasă în unele cercuri când o să ne întoarcem! Abia aştept să mă distrez! a chicotit slab.

– Nu e deloc adevărat. Vreau să mă asigur că băştinaşii năimiţi nu se răzgândesc şi o rup la sănătoasa cu banii luaţi avans. Dacă nu cumva au şi pierit.

– A, deloc. Uite, ei îşi închipuie că vrem să distrugem un vas rusesc.

Lenin a ridicat din sprâncene.

– Asta le-ai zis?

– Ei, trebuia să le bag ceva pe gât. Să fie acolo. După cât de mult îi urăsc pe ruşi, n-ar rata o asemenea ocazie. Iisuse, a făcut Jack, ştiu că şi noi le-am făcut o mulţime de mizerii indienilor din America, dar în comparaţie cu ce le-au făcut oamenii voştri acestor amărâţi...

– Da, sigur. Exploatarea popoarelor băştinaşe, aici şi în Asia, a fost una dintre cele mai cumplite crime comise de statul ţarist

– Da, sigur, a întărit Jack, vreau să spun că băieţii îşi vor face treaba, şi eu la fel. Lasă grijile.

– Hei! s-a răstit femeia cu cozi. Lăsaţi-o mai moale cu băutura! O să vi se facă rău!

– Păi îmi este deja greaţă, a răspuns femeia cu panglici în păr. Când mă gândesc la faptul că stau aici, ascultându-i vorbind asemenea lucruri, iar apoi văzând cum se petrec, simt o greaţă cum n-am mai avut în viaţa mea. Voi nu?

– După aceea, nu pot garanta că lucrurile vor căpăta turnura pe care o vrei. O să-ţi scufund nava, dar dacă nu izbucneşte războiul pe care ţi-l doreşti, să nu vii la mine să ceri banii îndărăt.

Buzele lui Lenin au tresărit, într-o încercare nereuşită de a zâmbi.

– Este probabil partea cea mai sigură a afacerii. Crede-mă, nimic nu e mai previzibil decât reacţia Kaizerului la scufundarea uneia dintre cele mai iubite nave de război, într-un port rusesc.

– Serios? Nu prea mă pricep la asemenea treburi, deşi aşa s-ar cuveni, a recunoscut Jack. Cu atâţia conducători străini, ar trebui să mă mai informez... dar pricep că ar supăra rău pe oricine. Dar l-ar supăra chiar atât de mult încât să pornească un război?

– Wilhelm se va înfuria, a spus Lenin. Dar, în sinea lui, va fi încântat. Va avea, în cele din urmă, un pretext pentru războiul pe care voia să-l pornească de multă vreme.

Jack s-a încruntat.

– E dement?

– Nebun? Nu. E un nevolnic - olog şi, după cum se zvoneşte, homosexual - hotărât să-şi dovedească bărbăţia jucându-se de-a marele războinic.

– Aha, a făcut Jack, şi a dat încet din cap. Un terchea-berchea care sare la bătaie să arate că nu-i un neisprăvit. Mda, cunosc genul. Am văzut o mulţime dintr-ăştia când cutreieram cu trenul.

– Chiar şi aşa, Wilhelm caută război cu lumânarea încă de la urcarea pe tron. Cum până acum nu s-a găsit nimeni să-i satisfacă toana, se mulţumeşte să se dea bătăuş.

Lenin a făcut un semn din cap către marinarii nemţi, care acum răcneau alt cântec, *Ach*, *Du Lieber Augustin*[1], într-o armonie destul de aproximativă.

[1] *Vai, dragul meu Augustin*, cântec popular vienez.

– Uite, de exemplu, această „călătorie de bunăvoinţă”. Seria de vizite în diferite porturi, pe care o face un vas de război al *Hochseeflotte*. Nu e decât o demonstraţie de forţă, menită să impresioneze şi să sperie lumea.

– Să le demonstreze tuturor cine e tartorul?

– Exact. Prin urmare, distrugerea vasului va fi interpretată ca reacţie la această provocare.

– Hm. Bine, ştii mai multe despre el decât mine, a acceptat Jack şi a ridicat din umeri. Mi se pare, totuşi, destul de ciudat, să porneşti un război sperând că propria ta ţară va fi biciuită.

– Nu-mi prea place. La urma urmelor, sunt rus, şi nu-mi vine uşor. Dar nu există un teren mai propice pentru declanşarea unei revoluţii decât o înfrângere militară umilitoare. Uită-te la Franţa, de exemplu.

– La comunarzii care au pierdut te referi?

– Desigur. Au făcut greşeli, din care noi am tras învăţămintele necesare.

– Dacă vorbeşte ceva despre omletă şi ouă, a spus printre dinţii încleştaţi femeia cu panglici roşii în păr, mă duc la el şi-i storcesc creierii cu sticla asta. Ratăm misiunea şi se duce dracului principiul neamestecului, tot aşa şi paradoxul temporal. Nu-mi mai pasă! O să-l omor!

– Ştii ceva? Caraghioslâcul ar fi ca Rusia să câştige războiul,

– Nici o şansă. Forţele armate ale Rusiei sunt nişte caricaturi, bune doar să-i bage în sperieţi pe tătari şi, ocazional, să mai masacreze câte un sat de evrei. Ofiţerii sunt, în marea lor majoritate, nişte bufoni nepricepuţi, primind gradele mai mult în baza relaţiilor de familie decât pentru merite sau competenţă. Trupeţii sunt prost instruiţi, iar echiparea lor a rămas în urmă cu zeci de ani. Soldaţii

nemţi, pe de altă parte, sunt aproape la fel de buni pe cât se consideră.

– Bine, dar Rusia e o ţară mare.

– Da. O ţară mare, care are de apărat un teritoriu prea întins. O ofensivă germană din apus, un atac japonez din răsărit - va fi prea mult. O să te convingi.

– Eşti al naibii de sigur că şi japonezii vor intra în horă.

– Tovarăşe London, a spus Lenin încet, de unde crezi că provine finanţarea? Cine crezi că plăteşte afacerea de la noapte?

Cele trei femei au schimbat priviri.

– Ia te uită! a spus cea cu cozi, după un moment, o să-i dea cu roatele în sus pe *toţi*.

– Cum, japonezii ne susţin cu bani? a întrebat Jack, nevenindu-i să creadă. Pentru numele lui Dumnezeu, de ce?

– Au ambiţii teritoriale în Asia. Iar Rusia a devenit un obstacol. Un război în Europa le-ar oferi o şansă de a-şi satisface dorinţele.

– Drace! a făcut Jack, cu o expresie de nefericire pe faţă. Nu cred că-mi place partea asta. Să conlucrez cu orientalii împotriva albilor - bine, de acord, s-a grăbit să adauge, după ce a văzut faţa lui Lenin. N-am spus că dau înapoi. Vreau doar să ajung înapoi acasă. Nu-mi pasă nici dacă va trebui să fac lucrarea diavolului.

S-a uitat spre Lenin peste buza paharului.

– Doar dacă nu cumva am făcut-o...

– Vai de mine! a spus femeia cu cozi. Are nişte prejudecăţi rasiste foarte nepotrivite, nu credeţi?

– La fel era şi Ernest Hemingway, a completat cea cu panglici roşii în păr, fără să ridice ochii de la sticlă. Şi eu, care credeam că va trebui să te dezlipesc de el cu forţa...

– Partea interesantă este dacă se vor amesteca şi alte ţări europene. S-ar putea ca franţujii să considere că ar fi ocazia cea mai potrivită să-şi regleze conturile cu nemţii. Cât priveşte alte ţări, cine ştie? S-ar putea să se işte un conflict general, fără seamăn de la Napoleon încoace.

– Ce dracu'? Atâta vreme cât nu se vârâ şi Statele Unite, e bine. Şi nu se va întâmpla. Noi nici nu prea avem armată, şi aceea care e îşi face de lucru cu indienii. Mda, confederaţii ar putea să fie îndeajuns de nebuni şi să se amestece.

– Dacă războiul se extinde, cu atât mai bine. Pentru că, dacă se întinde, şi revoluţia se va răspândi.

A scos un ceas masiv de argint din buzunar şi, cu un pocnet, i-a deschis capacul.

– Cred că ar cam fi timpul să pornim. Mai sunt câteva ore, dar amândoi avem destule lucruri de făcut.

A dat să se îndepărteze de masă, când Jack a spus:

– Aşteaptă puţin! Încă un moment.

Lenin s-a lăsat înapoi pe banchetă.

– Vezi tu, mi-a trecut prin minte un gând. Să presupunem că cineva îl plăteşte pe altul să facă ceva ilegal. Poate că omul care îl angajează pe celălalt este un tip precaut, şi ar dori să se asigure că omul nu-şi dă drumul la gură după aceea. S-ar putea ca oamenii legii să-l prindă şi să-l bată până ce spune tot, acel *om* poate se-mbată şi vorbeşte, dând planul de gol. Cum să spun, nu se ştie niciodată, nu?

Jack a vorbit pe un ton neutru, cu o expresie detaşată pe faţă, părea că se interesa unde ar putea găsi un loc bun pentru a lua masa.

– Dar când treaba presupune plasarea unei bombe, atunci există o modalitate verificată de a te asigura că individul *nu* mai apucă să vorbească, pe lângă micul avantaj că nici nu trebuie să-l mai plăteşti. Asta nu înseamnă că aş sugera ceva de felul ăsta, s-a grăbit să adauge. Nu cred cu adevărat că ai face aşa ceva. Mai ales unui bun tovarăş de revoluţie.

Spunând acestea, s-a aplecat în faţă, privindu-l fix în ochi pe Lenin.

– Dar pentru cazul în care m-aş înşela, poate ar fi bine să ştii că am scris câteva lucruşoare pe o hârtie pe care am lăsat-o în mâinile cuiva de încredere, iar dacă nu ajung acolo deseară, există unele persoane care le vor citi cu mare interes mâine pe la ora asta.

Lenin a rămas neclintit, privindu-l pe Jack drept în ochi vreme de vreo cinci secunde. Apoi a izbucnit într-un hohot puternic de râs.

– Nu, *maladeţ*!

Apoi a plesnit cu palma în tăblia mesei.

– Felicitări, tovarăşe London. În cele din urmă, ai învăţat să gândeşti ca un rus adevărat.

– S-ar părea că pleacă, a spus femeia cu cozi. Îi urmărim, ori...?

– Nu mai suport situaţia, a intervenit femeia cu panglici roşii în păr.

Brusc, s-a ridicat în picioare şi, mişcându-se cu repeziciune, a trecut pe lângă Lenin şi l-a prins pe Jack de braţ, împingându-l şi strivindu-l de perete.

– Ascultă, i-a vorbit grăbită, dar cu atenţie, ascultă, trebuie să renunţi. Eşti pe cale de a declanşa cel mai îngrozitor război din istoria omenirii. Vor muri milioane de oameni, şi din el nu vor rezulta decât suferinţe şi distrugeri. Ascultă, a repetat, ridicând glasul. Ai un talent extraordinar...

Jack a rămas împietrit şi a urmărit-o cu gura căscată, pe măsură ce vocea ei creştea în intensitate şi stridenţă.

– La naiba! a izbucnit într-un târziu. Vladimir, ai mai auzit asemenea bâiguială? Iartă-mă, scumpo, a spus, şi i-a îndepărtat mâinile cu blândeţe. Nu înţeleg limba tlingit[1] sau ce dracu vorbeşti acolo.

[1] Limbă vorbită de o populaţie din sud estul Alaskăi, în pericol de dispariţie, numărând circa 140 de persoane (n. tr.).

Apoi a rânjit şi i-a tras o palmă peste fund.

– Acum, şterge-o. Fraţii tăi albi au o mulţime de treburi. După care, i s-a adresat lui Lenin:

– Dă-i câteva kopeici, te rog, altfel o să se ţină după mine ca un căţeluş fără stăpân. Şi s-o tulim de aici.

Femeia cu panglici roşii în păr a susţinut:

– Dar eu *m-am auzit* vorbind englezeşte!

Urcau încet panta unui deal aflat deasupra oraşului Noul Arhanghelsk. Se întunecase deja, însă stelele ofereau suficienta lumină, iar ceaţa nu se ridicase atât de mult.

Fără să privească în jur, femeia cu cercei de scoici a comentat:

– Asemenea situaţii se întâmplă destul de des. Nu mă-ntre-baţi de ce. Se pare că programul de condiţionare are unele deficienţe.

– Trebuia rezolvat în perioada de instruire, a adăugat cea de-a treia femeie. Să nu-mi spui că ai uitat ceva atât de esenţial. Dar, după ce-ai băut atâta votcă. Mă şi mir că-ţi mai aminteşti unde ţi-e fundul... şi nici nu ţi-ai luat pastilele anti-alcool, adevărat?

– Îmi dau mâncărimi.

– Dumnezeule, a exclamat femeia cu cozi şi a ridicat braţele într-un gest de deznădejde. Eşti un adevărat pericol, să ştii. Într-o bună zi, n-o să-ţi mai acoperim greşelile.

– Da, sigur că nu, a întărit femeia aflată în frunte. Acum muşamalizăm totul - o să fie greu să falsificăm înregistrarea, dar mă pricep eu - şi vom continua să o apărăm. Din acelaşi motiv pentru care şi ea ne-a apărat când am ratat vreo situaţie sau am dat greş. Din acelaşi motiv pentru care oricine îşi protejează partenerul. La o adică, atunci treci graniţele timpului, nu te mai poţi bizui pe nimeni, iar când te întorci acasă, nu găseşti pe nimeni care să ştie cum s-au petrecut lucrurile în realitate. (Apoi a tăcut o clipă.) Staţi puţin. Situaţia se cam încurcă. (A scos o

pereche de ochelari cu o formă ciudată şi i-a pus la ochi.) Staţi aproape, dar în spatele meu. Nu mai avem mult.

Când Jack a apărut pe plajă, *aleuţii aşteptau ascunşi de umbra întunecată a unui pâlc de cedri*.

– *Zdras'tie*, l-a salutat unul, ieşind dintre umbre şi ridicând mâna. Noi gata. Acum mergiem?

– Da. Mergem. Cunoştinţele de rusă ale lui Jack erau şi mai sărăcăcioase decât limbajul chinuit al aleuţilor. *Gdie baidarka*[1]?

– *Von tom*.

Omul a arătat spre un loc, iar Jack a văzut ambarcaţiunea, o formă lungă şi negricioasă, trasă pe uscat.

– *Haraşo*, a spus Jack şi le-a făcut semn să-l urmeze, la care cei doi bărbaţi s-au urnit.

Nisipul umed a scos un scârţâit slab sub tălpile bocancilor lui. Cei doi au păşit pe plajă într-o tăcere absolută.

Împreună, au ridicat caiacul de trei persoane şi l-au dus spre adânc, până a plutit liber. Jack şi-a scos povara din spinare, iar cei doi aleuţi au început complicatul proces de a-şi curăţa picioarele şi îmbrăcămintea, ca să scape de orice firicel de nisip ce ar fi putut strica învelişul de piele de focă al ambarcaţiunii.

Vâslaşul din faţă a spus cu glas voios:

– Mergem omorât la ruşi, *da*?

– Bineînţeles, i-a răspuns Jack în engleză. Mai mulţi decât îţi poţi tu închipui, tâmpitule. Nici n-o să-i poţi număra vreodată.

Femeia cu panglici roşii în păr a spus:

[1] Rusă, aprox. În original: Unde i barca? *Baidarka* este un caiac folosit de aleuţi, confecţionat din piele de focă, având cadrul de oase şi lemn.

– Îmi pare rău. M-am lăsat ameţită şi asta e. Apoi a întors capul să se uite la celelalte două femei. Păcat de toată risipa.

Se aflau deja destul de sus pe deal şi stăteau pe trunchiul unui copac prăvălit, uitându-se spre portul acoperit de o pătură de ceaţă. Mai era o oră până la miezul nopţii.

Femeia cu cercei de scoici a adăugat:

– A fost un război groaznic, de acord. Unul dintre cele mai cumplite din toate liniile temporale...

– Nu despre asta era vorba. Bine, şi despre asta, dar mă refeream la el. La Jack London, a spus femeia cu panglici roşii în păr. Ştiţi ce i se va întâmpla. O să-şi distrugă sănătatea cu băutura şi peste cinci ani se va sinucide, fără să mai scrie ceva comparabil cu operele lui cele mai bune din alte linii temporale. Acum ştim de ce, nu?

– Dintr-un sentiment de vinovăţie? Da, a spus femeia cu cerceii de scoici. Probabil. Dar asta e situaţia. Se vor întâmpla toate, după cum o să şi scufunde nava *Brandenburg* la noapte, pentru că a făptuit *deja* aceste lucruri, şi acum nu mai puteţi schimba nimic. Apoi a ridicat mâna şi a mângâiat-o pe par pe cea cu panglici roşii. Iată ce ne doboară, nu-i aşa? Inevitabilitatea evenimentelor. Ne afectează pe toate. De aceea ardem atât de repede.

Femeia cu cozi:

– Acum, după ce am cartografiat totul atât de departe în timp, poţi să-mi spui câte linii temporale există?

– Nu ştiu sigur, i-a răspuns femeia cu cerceii de scoici, şi a ridicat din umeri. Din câte am auzit recent, mai bine de o sută.

– Şi până acum nu există nici un eveniment care să nu se fi petrecut. Într-un fel sau altul, un război mondial, uriaş şi sângeros, izbucneşte dintr-un motiv absolut ridicol, uneori în interval de douăzeci de ani. Şi mai vorbim de inevitabilitate...

– Ştiu toate astea, a spus femeia cu panglici roşii în păr. Dar acum a fost prima oară că a trebuit să văd cum se petrec lucrurile. Când cineva la care ţineam ajunge să fie distrus de eveniment.

Şi-a petrecut un braţ pe după talia celei aflate alături de ea, lasându-şi apoi capul pe umărul ei, făcând cerceii de scoici să scoată un clinchet discret.

– Cât mai durează?

– Nu mai e mult. Dintr-o clipă în alta.

Au rămas cu privirea aţintită în beznă, căutând din ochi flacăra înaltă care avea să marcheze încă un sfârşit al lumii.